

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 183.

V Ljubljani, v soboto 13. avgusta 1898.

Letnik XXVI.

Slovenščina in graško nadsodišče.

Kranjska odvetniška zbornica je na zadnjem izvenrednem občnem zboru izvolila deputacijo, ki je danes izročila justičnemu ministru in minister-skemu predsedniku spomenico o zadevi znanega sklepa c. kr. višjega sodišča v Gradcu. V deputaciji so gg. dr. Mosche, dr. Krisper in dr. Majaron. Spomenica slóve:

Visoko c. kr. justično ministerstvo!

Visokemu ministerstvu se je že drugim potom uradno prijavil sklep prizivnega civilnega senata c. kr. višjega deželnega sodišča za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu na razpravi dne 23. junija 1898, ko se je zabranilo strankam in njih zastopnikom posluževati se slovenščine pri predlogih in govorih, a se je proglasilo nemščino edinim in izključnim razpravnim jezikom pri c. kr. višjem deželnem sodišči v Gradcu.

Zgodilo se je to, akoravno se je vršila dotična pravda na I. instanci in v prizivnih spisih izključno slovensko in akoravno stranke, navzočne pri prizivni razpravi, nemščine niso bile zadostno, deloma celo nič zmožne!

To je napotilo odvetniško zbornico kranjsko, da je, prevdarjaje imenovanega dogodka principijelno važnost za pravosodje v slovenskih pokrajinah, smatrala za svojo dolžnost izreči v smislu § 27 lit. c. odvetniškega reda svoje pomisleke prosi takemu sklepu.

Svesta si te svoje dolžnosti je odvetniška zbornica kranjska v izvenredni plenarni skupščini dne 17. julija 1898 razpravljala o tem dogodku in njega posledicah za pravosodje v slovenskih pokrajinah in sklenila, da je rečeni sklep priziv-

nega senata principijelno važen ter nasproten pravčnosti, ker je nezakonit, neutemeljen, pravosodju škodljiv in ker žali pravni čut ljudstva.

Odvetniška zbornica prijavlja v interesu pravosodja visokemu c. kr. justičnemu ministerstvu svoje resne pomisleke proti temu sklepu v posebni spomenici.

Izvršujoč sklep zbornice izroča »ad hoc« izvoljeno odposlanstvo zbornično prevzvišenemu gospodu justičnemu ministru naslednjo

spomenico:

Naravna pravica vsakega človeka in vsakega naroda je ta, da občeje v svojem materinem jeziku.

Najvažnejše občejevanje pa je z oblastvi in posebno s sodnimi oblastvi.

Sodnik mora razumeti stranko in ta njega, to pa neposredno.

To načelo naravnega prava izraža lapidarno čl. 19 državnih temeljnih zakonov za našo mnogojezično Avstrijo.

Jednakopravnost vseh narodov in njihovih jezikov je v Avstriji zajamčena v temeljnih zakonih. Večje ali manjše vrednosti posameznih avstrijskih narodov zakon ne pozna.

To je popolnoma v smislu razdelitve dolžnosti, po kateri mora vsak avstrijski državlján svoje življenje in imetje zastaviti za blagor države, — tudi slovenski državlján.

Enake dolžnosti, enake pravice!

Toda v Avstriji velja to naravopravno in zakonom izrečeno načelo žalibog le v teoriji, ne pa tudi v praksi.

Pač avstrijski državlján nemške narodnosti lahko v širni Avstriji zastopa svojo pravico skoraj

na vseh sodiščih v svojem maternem jeziku, državljánu slovenske narodnosti pa se isto zabranjuje celo pri sodiščih, ki so za njega ustanovljena in za njega obstoje.

To razmerje provzroča v pravoljubivem slovenskem ljudstvu odkrito nezaupljivost nasproti zakonodavcu, zakonu in nasproti onim, ki naj bi zakone izvrševali.

Jako je dvomiti, je-li ta nezaupljivost v prid državnemu organizmu sploh, in pravosodju posebej.

Ko je slovenski narod, več sto let zatiran, oživil se v narodni zavesti in se lotil svoje izomike z vneto in vztrajnostjo, kakoršne ni najti pri drugih srečnejših narodih, zahteval je tudi jednakopravnost v uradu in v šoli, zajamčeno mu po državnih temeljnih zakonih.

Po trdih bojih si jo je deloma priboril stopnjo za stopnjo. Posebno je dosegel, da vladajo v sodnem postopanju prvih instanc na Kranjskem kolikor toliko normalni temeljni zakonim primerni jezikovni odnošaji. Slovenca zaslišuje na Kranjskem sodišče v njegovem jeziku, in v njegovem jeziku mu izreka sodbo.

Da bi to bilo v kvar pravosodju ali državnim interesom, tega ni še nobeden dogodek pokazal niti si upal kdo trditi.

Od tega časa sem imel je Slovenec tudi na drugi in tretji instanci iskati in zagovarjati svojo pravico v slovenščini seveda — po poprejšnjem občnem sodnem redu — pismeno. Sodbo višje instance dobival je v slovenščini, da-si le v prevodu. Uredilo se je to občejevanje zlasti z naredbo justičnega ministerstva z dne 8. aprila 1883 št. 4224, izdano na zakonitem temelju.

LISTEK.

Drobtinice.

Pobrane po mizah naših prijateljev.

Veliko besedo pri »Narodu« in »Rodoljubu« dobil je v zadnji čas znani dolenski politikaster. Idej nima sicer nobenih, toda s temi gospodari zelo varčno. Iznašel je mož novo časnikarsko metodo, katero bi imenovali Penelopino metodo. Kakor je namreč ta zvesta družica Odisejeva po noči uničila, kar je naredila po dnevi, tako ta liberalni časnikar v dopisih podira to, kar je z velikanskim trudom skrpucal v članku in narobe. Dokaz zdolej. Tako zares modro gospodarstvo daje možu dokaj tvarine za dopise in članke in v časih še kaka drobtinica odpade za domače novice. S to krasno metodo pa je iznajden tudi časnikarski perpetuum mobile, ker ni dopisov in člankov na ta način nikoli kraja ne konca.

Mož ima tudi v svoji duši nekaj perpetuum mobile. Ljubezen in sovraštvo gibljeta jo namreč neprestano. Ako bi bil mož pesnik, dobival bi slovenski narod brez dvoma od njega dčokaj umotvorov, ker močna je njegova ljubezen in srdito njegovo sovraštvo. Toda pesnik ni. Zatorej dobiva »Slovenski Narod« od njega dokaj člankov in dopisov. Toda časnikar tudi ni. Zatorej so pa članki in dopisi tudi taki!

Ljubezen svojo naklonil je socijalnim demokratom, s svojim sovraštvom pa časti katoliško cerkev in njeno duhovščino.

Socijalno demokracijo ljubi tako, da ljubi iskreno tudi žide, kajti so voditelji socijalistov. V zadnji številki »Rodoljuba« piše: »Ves stari testament odmeva reve, ki jo podaje podjarmljenje, prognanstvo ali suženstvo. Pa tudi skozi srednji vek so bili židje preganjani ljudje; katoliška cerkev jih ni marala.«

Ljubezen, pravijo, da je slepa, sovraštvo pa zasluži ta priimek še veliko bolj. S tako dvojno slepoto udarjen je tudi dolenski modrijan. Ne vidi namreč jasnih dejstev zgodovine. Vže v starem testametu beremo namreč, da je bilo židom ljubše zlato tele, nego Bog. Ta ljubezen do zlatega teleta jim je ostala, kakor uči zgodovina. Po kontagiju prešla je ta ljubezen sicer tudi med nekatere kristijane in nje pojav je, ako v »Narodu« nekdo, ki ga dolenski politik pozna, o prijatelju posebno hvalno omenja, da »zasluži, kolikor hoče.« Na trebuh pred zlatim teletom! Ko so židje takrat častili zlato tele, ni jih mogla zatirati katoliška cerkev, ker je bilo to mnogo pred Kristusovim rojstvom. Pa tudi pozneje, ko so se ljudstva zaradi te velike ljubezni židov do zlatega teleta včasih vzdignila nadnje, ni židov zatirala katoliška cerkev, temuč jih je celo branila. Papež Inocenc IV. izdal je okrožnico, kjer pravi: »Brez

obtožbe in priznanja, brez dokaza, v nasprotji z naredbami apostolske stolice, brezbožno in protipravno ropajo nekateri židom premoženje.« Enako govorilo je več papežev. Svobodo prepričanja varovali so židom tudi papeži. Tako je zaukazal papež Martin V. leta 1421., da duhovščina ne sme sprejemati v naročaj cerkve židov, kateri še niso izpolnili 12. leta. Znani narodni ekonom Roscher piše (Stellung der Juden im Mittelalter): Es ist doch gewiss, dass die Päpste, wie schon die schöne von Alexander III. auf dem Lateranischen Concil von 1179 gegebene, von Clemens III. und Innocenz III. wiederholte Decretae in Decret. Gregor. 5, 6, 9 beweiset, bei Judenverfolgungen weit mehr geizigelt als gespornt haben.« To priznava tudi židovski zgodovinar Grätz. O tem, kako so židje provzročili razna preganjanja, ne bomo govorili, ker je itak znano. Katoliške cerkve pa ne zadene nobena krivda, kar smo dokazali iz zgodovine.

Kako so se židje »brigali za revo mase ljudstev«, kakor trdi kar tja v beli dan dolenski socijolog, razvidimo najjasneje iz raznih privilegij, katera so imeli židje glede obrestij. Frankobrodski židje smeli so l. 1491 jemati 21 $\frac{2}{3}$ %, na Pruskem do 18. stoletja 24 %, na Francoskem dovolil je kralj Ivan I. 1360. židom 86 $\frac{2}{3}$ %, na leto in leta 1244. jim je bilo v Avstriji dovoljeno jemati 174 %. To govori dosti jasno. Sedaj pa trdi ta dolenski

Slovenec vlagal je toraj izza leta 1883 tudi apelacije in revizije pri ces. kr. višjem deželnem sodišči in pri c. kr. najvišjem sodnem dvoru v slovenščini in dobival slovenske odločbe, dasi v prevodu. — Tudi to ni bilo niti občedržavnim interesom niti pravosodju na kvar, pač pa je slovenski narod užival vsaj v skromni meri ustavno zajamčeno pravico, izkazala se je za pravosodje dobrodejna posledica, da je uračevanje sodišč postalo lažje in enostavnejše, ter da se je zmanjšalo število civilnih pravn. V tem hipu pa, in — povdarjati je — popolnoma brez potrebe, se je znova kalil ta narodni mir, in dosejanja praksa ne velja več! Kar je poprej Slovenec smel povedati v svojem maternem jeziku pismeno, tega zdaj ne sme več izreči ustno. Na graškem višjem deželnem sodišču iskati in braniti mora zdaj svojo pravico v nemškem jeziku in v nemščini zaslišati mora sodbo!

»Ratio legis« zgorajšnje, za časa občnega sodnega reda izdane naredbe bila je ta, da se prične izvajati na sodiščih enakopravnost slovenščine po smislu državnega temeljnega zakona.

Akoravno se je oblika sodnega razpravljanja z novim civilno pravnim redom predrugačila, vendar živi, dokler velja državni temeljni zakon, tudi še »ratio legis« zgorajšnje naredbe, torej tudi ta sama. Poleg tega pa je sedaj uveljavljeno načelo ustnega in neposrednega razpravljanja.

Po tem vrhovnem načelu je vsakogar zaslišati v njegovem lastnem jeziku, in sodnik mora žnjim občevati v istem jeziku. Na prvi instanciji dopuščeno je, dasi za to ni specialne uredbe, razpravljati v slovenščini; na drugi instanci pa bi se to ne smelo goditi, akoravno ni zakona, niti naredbe, ki bi to prepovedala!

C. kr. višje deželno sodišče za Štajersko, Koroško in Kranjsko ima svoj sedež v Gradcu samo iz administrativnih obzirov prejšnjega časa. Gradec je nemško mesto. Zaradi tega pa vender ni, da bi moralo biti tudi višje deželno sodišče nemško, kajti v svojem območju ima skoraj ravno toliko Slovencev, kolikor Nemcev, a noben zakon mu ni podelil izključno nemškega značaja.

Dotičnemu sklepu ces. kr. višjega deželnega sodišča manjka torej zakonita in tudi dejanska podlaga.

Ta sklep pa je naravnost protiven načeluneposrednjega občevanja sodnika z občinstvom in dosedanjim tradicijam; ta sklep moti jednotnost pravnega nazora in žali pravni čut ljudstva. Vrh tega bi se radi njega moglo vrhovni justični upravi očitati nedoslednost in strankarstvo, kajti višje deželno sodišče v nemškem mestu Inomestu razpravlja o italijanskih prizivih v italijanščini, višje deželno sodišče v Trstu pa razpravlja italijanskim, nemškim in slovenskim jezikom.

Kar je v območju jednega višjega deželnega sodišča možno, dopustno in dovoljeno, to naj ne bi smelo biti drugod — akoravno vsa višja de-

želna sodišča stoje pod istim zakonom in isto justično upravo?

Kranjska odvetniška zbornica, katere člani so po ogromni večini slovenske narodnosti, vidi v opisanem postopanju c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu nevarnost za pravosodje in je samo na to stran prijavila svoje pomisleke, ne da bi tudi izrazila svojo gotovo opravičeno nevoljo radi žaljenja slovenskega naroda, katero tiči v postopanju c. kr. višjega deželnega sodišča.

Podpisana zbornica izreka prošnjo:

Visoko c. kr. justično ministerstvo izvoli te pomisleke na znanje vzeti, ter primerno ukreniti, da se v smislu po državnih temeljnih zakonih zajamčene enakopravnosti nemudoma zagotovi slovenskemu jeziku ista pravica razpravnega jezika, kakoršno ima nemščina, na c. kr. višjem deželnem sodišču za Štajersko, Koroško in Kranjsko.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1898.

Občni zbor „Katol. tiskovnega društva“.

(Dalje.)

Po predsednikovem nagovoru prečita društveni tajnik, g. profesor dr. Jos. Lesar naslednje poročilo:

Pri VIII. rednem občnem zboru našega društva, dne 15. julija 1898, ste si, čč. gg. društveniki, izvolili nov odbor. Novoizbrani odbor se je takoj po občnem zboru takole uredil. Predsednik je bil izbran prof. Anton Zupančič, podpredsednik kanonik Janez Sušnik, tajnik prof. dr. Jožef Lesar, blagajnik katehet Rok Merčun, nadzornik bukvarne prof. Anton Kržič in nadzornik tiskarne prof. dr. Frančišek Lampe. V odboru so sicer še: prelat dr. Janez Kulavie, imenovan v smislu §. 8 društvenih pravil po prevzvu gosp. pokrovitelju, prelat dr. Andrej Čebašek, gen. vikar Janez Flis, prof. dr. Janez Janežič, kanonik Andrej Kalan, župnik Matija Kolar, dekan in župnik Janez Novak, župnik Janez Oblak in trgovec Karol Polak

I.

Kot prejšnja leta, moremo tudi letos z veseljem naznanjati, da je društvo napredovalo ter da je stanje njegovo z ozirom na razmere ugodno. Le število društvenikov se ne množi, kakor bi želeli.

Sedaj šteje društvo 71 dobrotnikov, 105 ustanovnikov in 214 letnikov, torej skupaj 390 društvenikov. Nekateri ude letnike smo morali izbrisati, ker že po več let niso odrajovali letnine.

Odbor izreka srčno zahvalo onim preč. gg. dekanom, ki so povodom pastoralne konference pobrali udnino ter jo poslali odboru. S tem ustrezajo udom in odboru.

Umrli so od zadnjega občnega zbora dobrotniki: kurat Jožef Nakus, generalni vikar dr. Henrik pl. Pauker, župnik Matej Tavčar, pošt

Peter Urh, župnik Martin Derčar, župnik Jožef Grčar, dekan in častni kanonik Janez Hofstetter in župnik Frančišek Barborič; ustanovniki: dekan Jožef Kogej, župniki Jakob Razpotnik, Janez Kačar, Frančišek Wohinc, Valentin Skul, Janez Golob in Janez Oblak, kurat Lovro Rožman, župnik Anton Čibašek in župnijski upravitelj Frančišek Gregori ter letniki: župnik Mihael Lavtižar, upravitelji Simon Robič, Valentin Pečnik in Valentin Bernard, župnik Peter Ogrin, ekspozit Frančišek Tavčar in župnik Lovro Bergant.

Društvo se bo vseh hvaležno spominjalo. Ob enem pa prosi društveni odbor, da se živi udje vseh rajnih dobrotnikov, ustanovnikov in letnikov spominjajo v svojih molitvah in jim prosijo plačila nebeskega za vse dobrote, katere so društvu skazali.

Da so se društvene zadeve ugodnejše reševale, se je odbor od zadnjega občnega zbora posvetoval v 8 sejah, namreč: 15. jul. in 5. okt. 1896, 4. febr., 26. apr., 14. jul. in 11. okt. 1897 ter 28. febr. in 30. jun. 1898. V sejah 4. febr. 1897 in 28. febr. 1898 je gosp. blagajnik podal račun o društvenem premoženju, kateri je odbor odobril.

Dne 16. maja letos smo se poslovili od bivšega društvenega pokrovitelja, sedanjega prevzvu gospoda kneza in nadškofa goriškega, ki so društvu bili ves čas, odkar se je ustanovilo, zelo naklonjeni. Spodbujali so društvenike pri občnih zboreh z lepimi nagovori, bodrili posameznike, sploh: velikodušno podpirali društvo z besedo in dejanjem.

Dne 5. junija pa sta se v imenu društva poklonila novemu premil. knezu in škofu Antonu Bonaventuri predsednik in tajnik ter prosila, naj bi premil. v smislu §. 1. društ. pravil prevzeli pokroviteljstvo. Prevzvišeni so drage volje vsprejeli pokroviteljstvo in milostno dovolili, da smemo imeti občne zbore tudi v prihodnje v le tej dvorani.

II.

Namen svoj, izdajati in razširjati dobre knjige in tiskovine razne vsebine ter podpirati časopise, v versko-narodnem in avstrijsko-patriotičnem duhu urejevanje, je izvrševalo društvo od zadnjega občnega zbora tako le:

1. Izdalo je društvo od zadnjega občnega zbora na lastne stroške te le knjige:

a) Duhovni Pastir, letnik XIV. in XV. s prilogo »Zbirka lepih zgledov«, ki je do sedaj dospela s 50. pōlo do besede »Družina«. Urednik mu je od novega leta 1897 katehet nunskih šol, gosp. Alojzij Stroj, kateremu pomaga več zlasti mlajših duhovnikov, pri »Zbirki« posebno gosp. Fr. Bleiweis, katehet nunskih šol v Škofji Loki.

b) »Koledar« tiskovnega društva za l. 1897 in 1898 smo čč. gg. društvenikom brezplačno razposlali. Izšel bode tudi za prihodnje leto ter ga

čudak, da so dali največ mož, ki so se brigali za revo mas.

Žida Marksa imenuje dolenski člankar »svetovni genij«, katerega dobra dela, storjena delavcem, pozna »dandanes vse človekoljubje«. Ali je res dobro delo, iztrgati človeku iz prsij blažilno in tolažilno vero, mu viliti mesto nje vanje strupeno sovraštvo do človeške družbe in mračan srd, podati mu mesto pametnih predlogov za zboljšanje stanja, le neizvedljivo utopijo, o tem naj sodijo bralci.

Dolenski socijolog je seveda z Marksom jako zadovoljen, ker tudi on ne mara vere. Veseli ga, da gineva naziranje »v srednjem veku . . . veljavno, da je katoliška cerkev središče vsega človeškega življenja«. Na žalostne posledice ginevanja takih nazorov ne misli seveda.

Srednji vek mu sploh ni všeč in po »Rodoljubovih« člankih zaletava se v veliko posestvo, kot ostanek srednjega veka. Ne more mu zadosti slabega očitati. Sovražnik narodu mu je, izkoriščevalec, vreden, da se uniči čim preje. Dolenskega modrijana prijatelj, dr. Tavčar, pa je sklepal s tem ostankom srednjega veka, kolikor ga je še na Kranjskem, kompromise, braniti ga mora torej v »Slov. Narodu« dolenski njegov oproda. Zatorej je pisal dopis v »Narod«, kjer pravi: »Veleposestvo kranjsko sprijazniti z narodom, je pametna misel. Stan so narodov in amalgamirati bi

se že zdavno morali z njim«. Torej slovenski narod naj narodnostno vase sprejme ta srednjeveški ostanek, kateremu pripisuje dolenski pisec v »Rodoljubu« tisoč slabih lastnostij. Tako v »Narodu« podira, kar je gradil v »Rodoljubu«.

Toda njemu je to vse jedno, saj je eno kot drugo obrnjeno proti cerkvi in duhovenstvu.

Ta svoj srd kaže tudi v kratkem dopisu v zadnjem »Rodoljubu«. Tam poroča, da je na Gorjancih ubil iz Hrvatskega vračajoči se delavec svojega tovariša ter ga oropal. In kaj meni, dragi bralec, kedo je kriv tega umora? Nihče drugi, pravi dolenski liberalno-socijalistični fanatik, kot dva temu gospodu neljuba župnika. Kako pa more dolžiti takega grozodejstva blaga moža, katera se nikomur žalega storila nista, katera uživata ljubezen in spoštovanje svojih župljanov. Prav lahko. Vidiš, dragi bralec: Duhovna sta, posvetna oblast vzela je duhovnom šole iz rok, ergo se duhovni za šolo ne brigajo, ergo je mladina podivjana, ergo brez revolverja ne smeš čez Gorjance, ubiti ni imel revolverja, ergo so duhovni krivi njegove smrti.

Da se leta in leta ne zgodi zločin na Gorjancih, da je to žalosten posamezen slučaj, to dolenskemu modrijanu ni mari.

Tudi se boji iti po poti svoje lastne logike nazaj in sklepati: Mladina je podivjana, ker so

vzeli duhovnom šolo iz rok, torej jim jo morajo dati zopet nazaj.

Kajneda, gospod »Rodoljubov« dopisnik, pri tem sklepu se Vam ježe lasje? Pa ni nič manj logičen, nego Vaš.

Iz radenskega zdravilišča.

(Konec.)

X.

Mejogerskimi Slovenci.

Izvedel sem, da bo v nedeljo 7. avgusta v bližnji slovenski fari na Tišini primicija. Ni mi dalo doma ostati, najel sem voz in se odpeljal mejogerske Slovence. Prijetnih sladkih ur, ki sem je preživel ta dan, ne bom pozabil do groba.

Prva vas na Ogorskem od te strani so Petanjci — v prvem pismu sem bil pogrešno zapisal Petanec. Kajpada Ogri niso v miru pustili tega imena, prekrstili so ga v Scecheny-Kut; takó tudi Tišino v Csendlak. Mimo čednih hiš, ki tujca na mah podučé, da tu gospodarijo trdni kmetje, sem prišel do rojstne hiše novomašnikov. Domače ime je: »Pri Kūharju«, potujčeni priimek Mitnyek. Hiša je ena najpremožnejših v okolici z obširnimi zemljiščem. Novomašnik dominikanec je po umrlem očetu podedoval 3000 gold. dote, ki pripadejo nekaj redu, nekaj rodbini. Pred vhomom na dvorišče je stal slavolek z napisom:

dobe lepo vezanega vsi dosedanji udje in oni, ki bodo še pravočasno društvu pristopili.

c) »Povestij«, ponatisnenih iz »Domo ljuba« izšla sta v zadnjem času X. in XI. zvezek.

č) Dne 30. julija l. 1896 je bil v Ljubljani prvi shod na čast presv. Rešnjemu Telesu. Tedaj se je izražala želja, da bi naše društvo začelo izdajati list na čast presv. Rešnjemu Telesu. Društveni odbor se je z veseljem oprijel te lepe misli; vendar je z ozirom na razne želje sklenil, da začne z novim letom 1897 izdajati list, ki naj bi bil glasnik vsem raznim bratovščinam, ki so med nami bolj razširjene. Urednika mu je izbral tedanjega alojzijeveškega, sedanjega seme-niškega spirituala g. dr. Fr. Ušeničnika, ki listič tako spretno urejuje, da ga morda ni lista — vsaj pri nas ne — ki bi tako ugajal naročnikom, kakor »Venec« onim krogom, v katere prihaja. Res je, da je do sedaj še premalo razširjen, ker smo se namenoma ogibali vsake agitacije, vendar pa število 2500 naročnikov dovoljno priča, kako da res ugaja onim, katerim je namenjen.

d) Naša bukvarna je izdala med Slovenci dobro znano založno knjigo »Slovenska kuharica« v 4. za 4 pôle pomnoženi izdaji v 2500 izvodih.

e) Naša zbirka tiskovin za uradno porabo se vedno spopolnjuje in obsega že nad 60 števil.

Sedaj pripravljamo sv. Franciška Saleskega »Filotejo« v prof. Ant. Kržičevi prestavi iz francoskega originala, prav tako iz francoščine prestavljene »Šmarnice« o Lurdu, katere prireja kapelan g. Janez Godec v Gorjah in M. Počev »Poslovnik« v 2. izdaji, ker je prva že do cela pošla. Jako hvaležni bi bili, če bi se nam glede zadnje knjige javile razne želje, poslali razni popravki in dostavki iz domače in sosednih slovenskih škofij, da navod za slovensko uradovanje čim bolj spopolnimo. (Dalje sledi.)

Trinajsta skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Sree slovensko je veselo vsled napredka naše družbe, dasi z žalostjo konstatujemo, da moramo Slovenci plačevati šole, v katerih se naša mladina potuje, a poleg tega še vzdržavati zasebne zavode, da rešimo, kar je mogoče rešiti. To je prežalostno koncem 19. stoletja!

Da družba pomnoži svoje dohodke, je izdala letos tri knjige: »Franc Jožef I., cesar avstrijski«, spisal profesor Fr. Hubad; »Andrej baron Čehovin« in »Naš cesar Fran Josip I.«, katero je spisal prvomestnik Tomo Zupan. Ta knjižica se dobiva po 15 kr. izvod. Dalje so užigalice, katere je založil g. Perdan, doslej donesle družbi 1200 gld.; kava 200 gld., precej tudi nabiralniki, svinčniki in tudi milo obeta dohodkov. Kresovi na čast

»Falen bojdi Jezus Krisztus. Blagoslovljen bojdi, šteri pride vu imeni Goszpodna!«

G. »ešpereš« (= župnik, duhovnik) tišinski dr. Ivanoczy Ferencz me je prijazno sprejel. Nemudoma sem hitel v krasno gotsko cerkev, gledat, kakó ljudstvo moli, kakó se vede. Molili so glasno rožni venec, preden se je pričela služba božja, prav kakor na Štajerskem. Možak naprej moli, ljudstvo za njim prilaga. Zdelo se mi je, kakor da sem doma na Kranjskem: sami pošteni slovenski obrazi. Slovenci so tu vsesploh plavalasi in je na prvi pogled lahko ločiš od Madžarov, ki so zagorele barve, črnih las in nosijo na sveder zasukane brčice. Z naslodo sem se oziral po tem dobrem ljudstvu, ki tako zvesto čuva vero in jezik svojih očetov. Vedenje vernikov je bilo uzorno, nikjer najmanjšega nereda. Duhovniki ne morejo prehaliti teh ljudi, kakó so pobožni, udani in pohlevni. Preklinjevanje ni v navadi, o pretepih se nikdar ne čuje, nramnost mladine zgledna. Pri ženskem spolu ni lišpa kakor pri nas na Kranjskem, žene in dekleta nosijo priprosto obleko svetlih barv.

Z novomašnikom nas je bilo 7 duhovnikov pri altarju: 3 ogerski župniki, 2 kapelana, novomašnik in pisec teh vrstic. Govor je imel domači župnik dr. Ivanoczy v prekmurskem narečju. Ne morem izreči, kako me je to ganilo. Čutil sem se v duhu pomaknega tisoč let nazaj v dobo pokristijanjenja panonskih Slovenov in zdelo se mi

sv. Cirila in Metoda še niso ugasnili, a tudi razni darovi ne še usahnili. Družbo podpirajo slovenski časopisi, posojilnice in hranilnice, deželni zbor kranjski, obč. zastop ljubljanski in razni zasebniki. Tajnik se spominja tudi malih dobrotnikov in prijateljev družbe ter omenja, da se je deputacija glavnega odbora dne 23. junija poklonila presvetlemu knezu in škofu ljubljanskemu, proseč ga naklonjenosti. Konečno poročevalec pozivlje vse zavedne Slovence, da vsak po svojih močeh moralno in gmotno podpira družbo ter neti ogenj ljubezni in požrtovalnosti za krščansko in narodno vzgojo naše mladine, ter med živahnim odobravanjem konča z besedami koroškega pesnika:

»Na stražo! — Na straži naj vsakdo bedi,
Da tujec ne stopi čez mejo!
Odslej nam sovragi nobene peči
Zemljé več odvzeti ne smejo!«

Nato poroča blagajnik g. A. Koblar.

Družba je imela l. 1897 troškov 17.819 gld. 92 kr., in sicer za šolo v Trstu 5446 gld. 69 kr., za šol. poslopje v Trstu 4001 gld. 31 kr., za šol. vrta v Rojanu in na Greti 1741 gld. 57 kr., za šolstvo na Goriškem 2565 gld., za šolski vrtec v Mariboru 303 gld. 42 kr., za šol. vrtec v Celju 470 gld., za šolo v Velikovcu 690 gld. 50 kr., za šol. poslopje v Velikovcu 677 gld. 83 kr., za knjige 734 gld. 77 kr., za tiskovine 112 gld. 35 kr., za stanarino 175 gld. 35 kr., podpore in nagrade so znašale 694 gld. 76 kr., razni troški 206 gld. 47 kr.

Dohodki pa so znašali 16.033 gld. 91 kr., in sicer doneski podružnice 7994 gld. 30 kr., pokroviteljstva 1160 gld. 82 kr., podpora dež. zbora kranjskega 1000 gld., obč. sveta ljubljanskega 500 gld., slov. posojilnic 580 gld., razni darovi 1178 gld., Mohorjani so darovali 30 gld. 70 kr., časniki nabrali 1765 gld. 14 kr., iz nabiralnikov 57 gld. 66 kr., volila 227 gld. 70 kr., »Lubanske Novize« 341 gld. 98 kr. itd.

Troški za l. 1897 so torej presegli dohodke za 1786 gld. 1 kr.

Kranjska je minulo leto za družbo nabrala 7635 gld. 88 kr., Štajerska 2642 gld. 18 kr., Koroška 482 gld. 91 kr., Goriška 1839 gld. 82 kr., Trst z okolico 3296 gld. 45 kr., Istra 63 gld. 23 kr. Velikovska narodna šola je stala 36.413 gld. 17 kr., dolga je še 18.700 gld. Ta dolg upa družba večinoma pokriti z darili dveh umrlih dobrotnikov; jeden je volil okoli 5000 gld., drugi hišo v Gradcu, ki utegne družbi donesti 12.000 gld. A danes sta vrli moška in ženska podružnica v Ribnici darovali 200 gld.

G. župnik M. Malenšek prečita poročilo nadzorništva. V glavni odbor so bili zopet izvoljeni po pravilih izstopivši gg. dr. vitez Bleiweis, Gregor Einspieler in Anton Žlogar; na mesto g. dr. I. Dečka, ki ostane družbi podpornik i nadalje, a se je vsled oddaljenosti odpovedal odbor-ništvu, g. prof. Brežnik.

je, da sv. Metod ali kateri njegovih učencev v staroslovenskem jeziku ljudstvu oznanjuje veličja božja. Tako čisto, krepko, jedrnato je vrela prekmurščina iz ust govornikovih. Le madžarski naglas je tu pa tam motil, da nisem sproti pobral prav sleharne besede. Očenaš tako-le molijo: »Oča naš, ki si vu nebesaj, svéti se ime Tvoje, pridi krá-lestvo Tvoje, bojdi volja Tvoja, kak na nebi tak i na zemli. Krúha našega vsakdenešnjega daj nam ga dnes. Odpústi nam duge naše, kak i mi odpúščamo dužnikom našim. Ne vpelaj nas vu skúš-šavanje, nego oslobodi nas od húdoga Amen. — Zdrava bojdi Mária, milošče puna, Gospon je z tebom. Blagoslovljena si ti med ženami i blago-slovljen je sad tejlja tvojega, Jezus. Sv. Mária, mati Boža, moli za nas grešnike, zdaj i vu vúri smrti naše. Amen.«

Mej sv. mašo je vse ljudstvo pelo s sprem-ljevanjem orgelj nekaj počasen koral. To edino mi ni ugajalo, orgljavaec je svojo nalogo slabo spolnjeval.

Po dokončani božji službi smo šli na novo-mašnikov dom, kjer smo bili deležni znane gostoljubnosti slovanske. Bilo nas je velika družba. Povabljeni so bili vsi bližnji sorodniki, sami vrli slovenski možje in žene. Navduševal sem je, naj ostanejo zvesti Bogu, cesarju, jeziku in svojemu rodu. Solznih oči so me poslušali, neizrecno ve-seli, da znam slovenski govoriti, in me niso hoteli pustiti od sebe. Prav siloma sem se jim moral

V nadzorništvo so bili zopet izvoljeni gg. O. Dolenc, M. Malenšek, Fr. Povše, Fr. Ravnikar in I. Vrhovnik, v razsodništvo A. Kalan, dr. Munda, dr. Stor, I. Gogola in D. Žagar.

Prvomestnik g. T. Zupan nasvetuje, da se odbor izstopivšemu odborniku g. dr. I. Dečku pis-meno zahvali, da skupščina potom okr. glavar-stva v Kočevju izrazi presvetlemu cesarju globoko udanost, zvestobo in pokorščino, presvetlemu knezu in škofu ljubljanskemu pa brzobjavno spo-roči udanost in velespoštovanje. Vse nasvete je skupščina z živahnim odobravanjem vsprejela. Prvomestnik se še zahvali ribniškemu obč. za-stopu, veleč. g. dekanu, damam in vsem zbranim delegatom.

Po zborovanju je bil skupni obed v hotelu g. Antona Arkota. Zabava je bila jako živahna in neprisiljena. Med obedom, s katerim so bili vsi popolnem zadovoljni, je svirala črnomaljska godba in vrlo pevsko društvo »Glas« iz Sodražice je za-pelo več lepih pesmij. Običajno so se vrstile na-pitnice. Tako je prvomestnik napil presvetlemu cesarju, g. dekanu prvomestniku, g. svetnik Viš-nikar vodstvu družbe, g. Svetec Ribničanom, g. Murnik domačemu pripravljalnemu odboru. Go-voril je g. Rozman iz Celovca v imenu koroških Slovencev in g. Jaklič je napil zavednim Sloven-cem. Najlepša pa je bila gotovo napitnica prvo-mestnice tržaške ženske podružnice, gospe Po-nikvar. V krasni slovenščini, kakeršne ne čujemo vsak dan od slov. dam, je opisala poklic in na-logo slovenske matere, ki vzgajaj krepostne hčere in značajne sinove, da se otme po-gina slovenski rod. Ta govor je v istini zaslužil živahno pohvalo, a bodi tudi vspodbuda sloven-skim materam.

Končamo svoje poročilo z željo, da se sni-dejo prihodnje leto na 14. skupščino slovenski mladino in rodoljubi v obilnejšem številu.

Mažari silijo na morje.

Pred nedavnim sem razjasnil važnost dveh solskih zavodov za Slované, namreč: pomorske akademije na Reki in orijentalne akademije na Dunaju. V te zavode zahajajo po navadi sami Nemci in Mažari, ker jim državna uprava že radi sedanjega državnega ustrojstva daje povsodi pred-nost in pa tudi gmotne podpore. Da se v teh za-vodih goji nemško-madžarski duh, razumi se samo ob sebi, a da so gojenci navzeti tega duha ka-sneje tudi v svojih službah ter ostanejo vedno polni predsodkov proti Slovanom, prikazuje nam vsakdanja izkušnja. Vse boljše službe diplomatske in konzularne ter pomorske zahtevajo zase le Nemci in Mažari, a Slovana odrivajo, kjer morejo. Če se pa le ta s svojo večjo sposobnostjo vendar le v takej službi vzdrži ter svoje tekmece celo večkrat prekosi, tedaj se pritožujejo o predrznosti slovanski, češ, da jih hočejo ti vsiljenci povsodi

iztrgati iz rok. Obljubili so, da bodo svoj jezik zvesto ohranili in si ga ne dajo vzeti od nikogar. Svoje duhovnike spoštujejo kot varhe in vodnike v vseh ozirih in samo na teh je, da vršijo svojo dolžnost. Tišinski župnik ljubi svoj rod in jezik, takó tudi njegov kapelan. Družba sv. Mohorja šteje tukaj 71 udov. Škoda, da nimajo svojega časnika, čeprav bi samo enkrat v tednu ali me-secu izhajal. Čul sem, da je bil pred nekaj leti neki domoljub pričel list izdajati, pa v kratkem je bilo po njem. Ali je imel premalo naročnikov ali preveč nasprotnikov, nisem mogel dognati. Najbrže je bilo poslednje. Slovenci smo dobri ljudje, nikomur nosu ne odgriznemo, pa vendar štejemo tako ubogo malo prijateljev. — Dragim panonskim Slovincem želim dosta blagoslova božjega in vesel »žitek«, vsem od male dečice do starega »dündeke« (deda).

Končno še eno veselo: Dne 24. avgusta je god sv. Jerneja in močno obiskano »proščenje« v Dokležovju preko Mure. Nekoč je pridigal župnik, kako so pagani sv. Arnečka z nožem »gütili«, in vpraša: »Veste, kje je zdaj ta nož? Gosposka ga ima, da kmete »güli«. Prihodnjo nedeljo je moral vsled višega ukaza preklicati to besedo. Rekel je tedaj: »Ni res, kar sem zadnjič trdil, da ima go-sposka sv. Arnečka nož, s kojim kmeta güli. Veste kje je? Sam peklenski vrag ga ima, da gosposko güli«. Amen.

iztisniti. Tako so tožili pred kratkim časom mažarski časopisi hrvatske pomorske kapitane, da nočejo sprejemati gojencev reške pomorske akademije na svoje brodovje, ker so ti večinoma Mažari, dočim sprejmo vsakega Hrvata.

Običajno je namreč, da mora vsak gojenec, ki je zvršil pomorsko akademijo, učiti se praktično 8 mesecev na brodu, če hoče postati pomorski častnik. Odvisno pa je vse od pomorskega kapitana, kogar hoče vzeti na vaje. Ker so ti kapitani trgovskih brodov večinoma Hrvati in ker potrebujejo za vajence spretne ljudi, je čisto naravna stvar, da raje sprejme na brod Hrvata Primorca, kateremu je morje od mladosti njegove znano polje in ki more lahko prenašati vse težave pomorskega življenja, nego učence akademije, ki so se pač v šoli mnogo učili, ali z morjem še nikdar sprijaznili. Znano je namreč prav dobro, da od 100 na reške akademiji izučenih mornarjev postane komaj pet do šest spretnih pomorskih častnikov. A kdo je kriv, da je temu tako? Hrvati gotovo ne, a tudi ne veliki stroški za teh osem mesecev vaje, kakor zatrjujejo mažarski časopisi, saj je vendar mažarska uprava pripravljena plačati za ta zavod vse, kar se zahteva. Krivi so Mažari sami, ki hočejo izvesti s silo to, kar ni mogoče, saj je vendar čisto naravna stvar, da postanejo izvrstni mornarji le oni ljudje, ki od mladosti svoje poznajo morje ter se že od mlada vadijo na ladjah. Na Jadranskem morju morejo biti tedaj dobri mornarji le Hrvati in Lahji.

A ker je vsa istočna obala Jadranskega morja naseljena skoraj le s Hrvati, potem je čisto naravna stvar, da imajo tudi le-ti prednost pred vsemi drugimi, ki se trgajo za to lepo posest. Mažar bi seveda rad gospodoval na Jadranskem morju, toda temu gospodstvu stoji na poti Hrvat, katerega bi rad spravil v popolno svojo sužnost. Saj so Mažari vabili tudi Dalmatince v svojo zvezo le s tem pogojem, da jim bodo na morju služili kot mornarji. Hrvatom groze, da bodo storili s Hrvatsko »tabula rasa«, samo da postanejo oni popolni gospodarji na Jadranskem morju. A kaj vse to pomaga, ker niso sposobni, da postanejo v resnici mornarski narod.

Zastonj jim je krasno in bogato urejena pomorska akademija, kamor silijo svoje ljudi, jih vzdržujejo z velikimi ustanovami ter podpirajo na vse razne načine. Mornarjev iz njih ne morejo storiti, dočim je vsak primorski Hrvat rojen mornar, in dasi mu zapirajo pot v omenjeno akademijo, izobrazijo se toliko, da postane vsaki preje poveljnik na ladiji, nego gojenci omenjenega zavoda. Zavist mažarska se ravno v tem pogledu hudo maščuje. Povsodi porivajo Hrvata na stran, toda on je vendar na morju prvi, in Mažari se brez njega ne morejo ni makniti. Za Hrvate je dobro to, da imajo svojo pomorsko šolo v Bakru, kjer imajo tudi svojo lastno ladijo, na katerej se vežbajo. Ta šola je v novejšem času preustrojena tako, da so prvi štirje razredi podobni nižjim razredom realke, trije višji razredi pa so pravi pomorski tečajji. Ker so vajenci tega zavoda Hrvati, a učni jezik samo hrvatski, ni Hrvatom toliko žal, da jih ne sprejemajo v pomorsko akademijo na Reki, saj njih šola ne zaostaja nič za ono.

Prav ima zadarski »Narodni List«, da nagovarja dalmatinske Hrvate, naj pošiljajo svojo decu če jo hočejo odgojiti za mornarje, v ta zavod, ker se tukaj ne morejo odnaroditi, a naučiti se pa morejo gotovo več nego po drugih mornarskih šolah. Isto svetujemo tudi primorskim Slovencem, kateri hočejo svoje sinove poslati v mornarsko šolo, da si izbero bakarsko, kjer jim bodo deca gotovo dobro oskrbljena. Na reško pomorsko akademijo pa le naj še za naprej pošiljajo Mažari svoje ljudi; za Reko je to dobro, ker se tamkaj troši denar; na morju škode Hrvatom s tem ne bodo velike storili, če tudi je sicer tako postopanje krivično za Hrvate, ker si morajo z velikimi stroški vzdrževati svojo lastno pomorsko šolo, mesto da je akademija urejena tako, kakor zahtevajo to istiniti odnošaji v hrvatskem Primorju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. avgusta.

Odločitev se bliža. Nagodbena kriza je dosegla vrhunec, kajti pred nekaj dnevi naznanjeni kritični preobrat se je že izvršil. S potovanjem obeh ministerskih predsednikov v Isl se bliža

konečna rešitev, o kateri se pa seveda ne ve, kake vrste da bo. Splošno se zatrjuje, da sta bila kabinetna načelnika pozvana na cesarski dvor. Pričakovati moramo v najkrajšem času poročil, ki bodo iznenadila politične kroge. Pričakovati je demisije, izrednih naredeb glede nagodbenega vprašanja, ali pa tudi spremembe državne ustave. Ostavko bo vložil baje najpreje ogerski minister-ski predsednik baron Banffy, kateremu bo najbrže naslednik državni finančni minister Kallay ali pa avstro-ogerski poslanik v Berlinu. Seveda v tem oziru ni nikake gotovosti razun te, da v prihodnjih dneh presenetijo politični svet izvanredni dogodki, o katerih se morda našim politikom niti ne sanja. Vsekako pa želimo mi in z nami gotovo vsak pravi domoljub, da se sedanja nesrečna kriza reši v prid zatiranih avstrijskih narodov.

Konfiskacije v Dalmaciji. V poslednjem času se vedno bolj množe konfiskacije ondotnih častnikov in sicer tako, da je v nevarnosti nadaljni obstoj častništva. Proti takemu postopanju pritožili so se uredniki listov »Narodni List«, »Dalmata«, »Srpski Glas« in »Katolička Dalmacija«, pri pravosodnem ministru dr. Ruberju in le želeli je, da bi ta njih korak ne bil brezuspešen. Pa tudi način zaplenjenja je zelo čuden. »Narodni List« namreč piše, da so mu zaplenili jedno številko še le 6 ur potem, ko so vposlali političnemu oblastvu obvezne iztise. Umevno je, da ima vsled tega list ogromno škodo. Zaplenjujejo se pa tudi vse mogoče stvari. Tako so v jedni številki omenjenega lista zaplenili hrvatski prevod članka 13. temeljnih zakonov.

Zadnji brnski učiteljski shod, o katerem smo že nekoliko poročali, je v najsvetlejši luči pokazal končni cilj liberalnega učiteljstva. Znani pedagog Dittes, ki je zahteval, naj krščanski nauk poučujejo učitelji sami, in da toraj v šolske prostore ne sme stopiti duhovnikova noga, naj se kar skrije pred sedanjimi liberalnimi pedagogi. Ti ne kriče samo: proč z duhovniki iz šole, marveč kar naravnost: proč z vero, za vero ni mesta v šoli, v učilnici se skrbi samo za ta svet, za večnost naj skrbje drugi, versko-nravna vzgoja je nesmisel in dr. V teh besedah je izražena cela vsebina sedanje moderne pedagogike in več gotovo ne potrebujemo, ako hočemo poučiti se o namenih sedanje moderne šole. Sadovi te krasne modernosti se že dovolj pokazujejo. Znani Alfred Fouille, ki gotovo ni klerikalec, piše: Dandanes se je število nedoraslih hudodelnikov že podvojilo, vkljub temu, da je mladine manj nego sedem in odraščanih nad 20 milijonov. To je pa seveda še-le pričetek in niti misliti si ne moremo, kake zle posledice bi navstale za ves človeški rod, ko bi se dosledno izvajali sedanji moderni nauki. In potem hrepeni tudi avstrijsko učiteljstvo, ker sicer bi se gotovo ne ogrevalo za take šolske razmere, kakoršne so dolgoletne izkušnje že davno zavrgle.

V Bukovini vrše se prihodnji mesec splošne volitve za deželni zbor. Ker je potekla legislativna doba sedanjega deželnega zbora, je razpisala vlada splošne volitve in sicer za kmečke občine na 22., za mesta na 27., za trgovinsko zbornico na 26. in za veleposestvo na 30. septembra. Zadnje splošne volitve za deželni zastop vršile so se l. 1892 in so imeli sedaj Rumuni v zvezi z Rusini večino jednega glasu. Sedelo je namreč v deželnem zboru 14 Rumunov, 8 nemških in 4 poljski Armenci in 5 Rusinov. Pri prihodnjih volitvah se najbrže to razmerje ne bo znatno spremenilo.

Mir mej Španijo in Ameriko je sklenjen, to veselo vest so sporočili včeraj španskemu prebivalstvu madridski listi ter zadovoljili marsikoga, ki je bil v velikih skrbih za usodo Španije. Vlada v Madridu je pooblastila francoskega poslanika Cambona, da jo zastopa v vseh slučajih in v njenem imenu podpiše mirovno pogodbo v glavnem obsegu, ki bo podlaga sklepanju premirja in nadaljnim mirovnim pogajanjem. V razmerah, v kakoršnih se je sedaj nahajala Španija, pač ni kazalo ukreniti ničesar drugega in čim preje se sklene premirje, tem koristnejše je za Španijo. Ustavilo se bo vsaj popolno brezpotrebno prolitje krvi na otoku Portoriko, ki je v zadnjih dneh zopet na dnevnem redu. Španija bo z vsprejetjem mirovnih pogojev seveda rešila svojo čast, a drugega nič, kajti vse, kar si je v teku dolgih let pridobila z ogromnimi žrtvami, odstopiti mora nenasitnim Amerikanom.

Tedenski koledar.

Nedelja, 14. avgusta: 11. pobink.; evang.: Jezus ozdravi gluhomutca. Mark. 7. Evzebij sp. — Ponedeljek, 15. avg.: Vnebovzet. M. D. (Vel. Šmaren). — Torek, 16. avg.: Rok sp. — Sreda, 17. avgusta: Emilija dev., muč. — Četrtek, 18. avg.: Hijacint, Agapit mm. — Petek, 19. avg.: Ludovik Tol. šk. — Sobota, 20. avg.: Bernard sp. — Solnce izide 20. avg. ob 5. uri 11. min., zaide pa ob 6. uri 55. min. — Lunin spremen: Mlaj 17. avg. ob 11. uri 33 min. dopol. — Musica sacra v nedeljo, 14. avg. v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo zložil Angelik Hribar, graduale A. Foerster, offertorium Utto Kornmüller. — V ponedeljek 15. avgusta je pontifikalna maša ob 10. uri: Mašo zložil V. E. Horak, graduale A. Foerster, offertorium Robert Führer. — V četrtek 18. avg. (rojstni dan Njega veličanstva cesarja) je pontifikalna maša ob 10. uri: Mašo zložil Moric Brosig, graduale A. Foerster, offertorium Mihael Haller, Te Deum A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba v nedeljo velika maša ob 9. uri: Missa in honorem S. Caeciliae zl. Fr. Schöpf, graduale Foersterjev, offertorij Brozigov. — V ponedeljek, 15. avgusta velika maša ob 9. uri: Missa O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria zl. J. B. Benz, grad. Foersterjev, offert. Laharnarjev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. avgusta.

(Osebnost.) Ekscelenca gosp. deželni predsednik baron Hein se je danes zjutraj z gospo soprogo vrnil v Ljubljano.

(Kanonično vmeščen) je bil danes č. g. Ferdinand Čekal na župnijo Preserje.

(Imenovanja.) Fin. svetnik pri fin. ravnateljstvu v Ljubljani g. Viljem Jenny, je imenovan fin. nadsvetnikom za Gradec. — Voditelj okr. glavarstva v Gorici A. pl. Bosizio je imenovan pravim dvornim svetnikom. — Svetnik pri namestništvu v Inomostu Teodor Schwarz je imenovan dvornim svetnikom pri tržaškem namestništvu.

(Županski shod.) Od gosp. mestnega župana smo prejeli nastopno: Za županski shod naznanilo se je županu Hribarju čez 400 udeležencev. Po teh prijavah soditi, bode udeležba prav ogromna, ker gotovo pride tudi mnogo županov, ki doslej svoje udeležbe niso še naznanili. Prihajati bodo začeli župani z vlaki že dné 16. t. m. zjutraj; želeči je torej, da se hiše okrasé z zastavami že na vse zgodaj. Ker bode med udeležniki veliko taci, ki še nikdar niso v Ljubljani bili, želeči je, da bi občinstvo sprejemalo jih prijazno in jim vsakoršna pojasnila dajalo radovoljno. — Zvečer dné 16. t. m. bode — kakor smo že svoječasnó naznanili — na vrtu »Narodnega doma« častni večer, kateri došlim gostom priredé »Trgovskopevsko društvo«, »Slavec« in »Ljubljana«. Na tem večeru svirala bode domžalska godba in prižigal se bode umeteljni ogenj; narodne dame ljubljanske pa bodo priredile bazar na korist fondu za Prešernov spomenik. — Slavnostno zborovanje bode dné 17. t. m. ob enajstih dopoldne. Temu zborovanju sledilo bode drugo, ki ne bode imelo slavnostnega značaja. K obema zborovanjema, kakor tudi k pogoščenju ob enej dopoldne imajo pravico le povabljeni gostje. — Pri veselici dne 16. t. m. zvečer, pri zborovanju dne 17. t. m. dopoldne in pri pogoščevanju istega dne opoldne bodo imeli občinski svetniki pripete belo-zelene kokarde. Ob prihodu vlakov dné 16. čez dan in dné 17. dopoldne naj se došli župani na kolodvorih obračajo do gospodov članov stanovanjskega odseka, ki bodo imeli belo-modro-rudeče kokarde in bodo delili nakazila za stanovanja. Pojasnila se bodo dajala tudi v »Narodnem domu« in v magistratnem ekspeditu na Mestnem trgu št. 1 v I nadstropji.

(Vseslovenska delavska slavnost.) Vspored vseslovenskega shoda kršč.-socijalnih delavcev in slavnosti blagoslovljenja zastave »Slov. kršč. socijalne zveze« se je določil tako-le: V soboto, dne 17. septembra: Ob polu 8. uri zvečer sijajna bakljada po mestu z godbo, serenada presvetlemu gosp. knezoškofu in blagorodni kumici gospej Poliakovi. Po serenadi priredi na vrtu Virantove restavracije »Slov. krščansko-socijalna zveza« večer na čast došlim gostom. V nedeljo, dne 18. sept.: Ob 8. uri zjutraj zbero se društva na Turjaškem

trgu pred »Katoliškim Domom«, od koder odkorakajo z godbo na čelu v nunsko cerkev. — Blagoslovljenje zastave, govor, sv. maša. — Obhod po mestu. — Slavnostno zborovanje v veliki dvorani »Katoliškega doma«. — Skupni obed pri »Virantu«. — Po obedu ogledovanje mesta. — Ob polu 4. uri popoldne na okrašenem Virantovem vrtu velika ljudska veselica v proslavo jubileja Njegovega Veličanstva cesarja s sodelovanjem raznih pevskih društev, godb, prologom, slavnostnim govorom, šaljivo loterijo. — Vstop udom slavnih društev brezplačen. Podrobni vspeled sledi. — Slavna društva se prosijo, da nemudoma naznanijo svojo vdeležbo in točno zabeležijo število udeležencev in čas odhoda glavnemu tajniku g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani. Vdeleženci, ki žele prenočišča, naj to pravočasno naznanijo. Društva, ki imajo zastave, naj naznanijo, ako se slavnosti vdeležijo z zastavo. Slavna pevska društva se opozarjajo, da morajo pevske točke, katere nameravajo peti, tudi naznaniti poleg vdeležbe pristojnim oblastvom. Prosijo se, da pevske točke ob enem naznanijo tudi pripravljalnemu odboru. Če kako društvo pomotoma ni prejelo vabila, prosimo je oproščenja in blagohotnega obveščanja. Na naši slavnosti je vsakdo dobrodošel, kdor slovensko čuti in pošteno misli. Za posameznike veljajo objave v časopisih. Na svidenje 17. in 18. septembra v Ljubljani. — Slavnostni odbor.

(»Naša straža.«) Kakor smo že omenili, je kranjsko dež. predsedstvo potom mestnega magistrata naznanilo, da so pravila »Naše straže« potrjena. Po § 11 društvenih pravil morejo se člani takoj oglašati pri načelniku pripravljavnega odbora, g. poslancu Fr. Povšetu, da se prej ko mogoče skliče ustanovni shod. Oglase pa bo gotovo rad vsprejel tudi vsak drugi državni poslanec ter jih prijavil načelniku. Mi smo prejeli že 14. junija t. l. od znanega rodoljuba I. Lega iz Žižkova 2 gld. z besedami: »Hitim, da bodem prvi, ki plača svoj donesek v namene novega društva »Naša straža«. — Dalje nam je poslal v ta namen 1 krono č. g. Jos. Švigelj, kapelan v Poljanah.

(Jubilejske slavnosti) se bodo vršile v nedeljo dne 21. avgusta v Selcih, na Jesenicah, v Zagorju ob Savi in v Brežicah, kjer bode sodelovala tudi konservatoristinja gospica Josipina Jamnička. Zaradi pomanjkanja prostora vspeledov danes ne moremo objaviti.

(V Škofji Loki) bode v ponedeljek, 15. t. m., v proslavo na cesarjev jubilej presvetli knez in škof blagoslovil zastavo vnanje uršulinske šole in v Cerngrobu zastavo deklishe Marijine družbe.

(Slovenskega zidarskega in tesarskega društva) krasna, nova zastava je od jutri dalje razpostavljena v društvenih prostorih. kolizej I. nadstropje slavnemu narodnemu občinstvu na vpogled. Ista je bila izdelana v tukajšnji obrtni strokovni šoli.

(Spomenik baronu Čehovinu.) Iz Branice nam poročajo: Z ozirom na neka poročila javljamo, da bode napis slovenski in nemški, in sicer jeden poleg drugega. Soho so pripeljali v uniformi, kakor so jo nosili za Čehovinove dobe topničarji. S soho so pripeljali tudi top iz l. 1864, ki tehtal 486 funtov. Vse delo je krasno in hvali umetnika Bitežnika, očeta in sina. Med vožnjo po vipavski cesti iz Gorice je močno treskalo, kakor je treskal naš junak na sovražnika pri Montagnani, Volti, Mortari, Novari in Livornu. Ta imena so udolbena tudi na spomeniku. Nepokritih troškov je še do 200 gld. Slavnost bode 14. avgusta ob vsakem vremenu. Ob 10. uri bode sv. maša pod milim nebom, pri odkritju spomenika govori slovenski domači kurat veleč. g. M. Vales.

(Izletnikom na Triglav) naznanja podružnica slov. plan. društva v Radovljici, da bode v ponedeljek, na praznik zjutraj ob 1/4 na Kredarici sv. maša s pridigo. Odhod na Kredarico dné 14. t. m. in Mojstrano. Za vodnike k vsakemu vlaku v nedeljo do večera je skrbjeno.

(Slovenske velikošolce in abiturijente) je povabil gospod župan Ivan Hribar na pogoščenje po shodu v nedeljo 21. t. m. ob 9. uri dopoldne v Narodni dom.

(Devetdesetletnico) je praznoval dné 6. t. m. častitljivi starosta koroških Slovencev, mil. gosp. prošt Lovro Serajnik v Tinjah. Ob tej izvanredni priliki zbralo se je dné 10. avgusta t. j. na imendan slavljenca, lepo število duhovnih sobratov

in prijateljev g. prošta v Tinjah. Nenavadno čil in zdrav, pel je bisernomašnik, ki je doslužil že 63. leto mašništva, slovesno sv. mašo. Omenjam, da je doživel prošt Serajnik že 3 cesarje, 6 papežev in 7 krških škofov. Kako živo mu bide srce, pokazal je lani, ko se je še udeležil vseslovenskega shoda! Gotovo so vsi Slovenci jedini v želji, da ljubi Bog v krepkem zdravju ohrani vrlega starosta še prav mnogo let!

(Ogenj.) Iz Novega Mesta nam poročajo: V četrtek pred polnočjo je plat zvona vzbudil meščane, kateri niso pretrdno spali, žalostno znaneč, da nekje gori. Gorelo je v bližnji Kandiji in sicer je gorel kozolec posestnika Mežnarčka. Novomeško gasilno društvo je bilo hitro na nogah. Nevarnost je bila velika. Skoro tik kozolca stoje lesen hlev, lesen pod, s slamo krita hiša in dalje druga kandijska poslopja. Posrečilo se je vrlemu gasilnemu društvu omejiti ogenj, tako da je zgorel le kozolec. V njem je bilo polno pšenice in mrve, pod njim vozovi. Vse je zgorelo. Škoda za posestnika velika, ker kozolec je bil prav lep, pred dvema letoma nov. Kdo je zažgal, še ni znano.

(Velik požar) je uničil dne 6. t. m. vas Dropolje ob Zilji. Pogorelo je vse pohištvo 15 posestnikom. Zgorelo je vse: poslopja, krma; tudi več živine je ostalo v ognju. Cerkev in župnišče ter nekaj hiš so rešili. Vzrok požaru je neznan. Deželna vlada v Celovcu je zaukazala, naj se nabirajo darovi za uboge pogorelece ob enem za iste v Goricah. —

(Strela je ubila) dne 9. t. m. ob hudi nevihti, ki je razsajala ta dan po vsem Koroškem, dve žanjici blizu Šmartna pri Trušnjah. Jedna je bila takoj mrtva, druga je živela še nekoliko minut. — Nad Lipaljo vasjo je minuli teden na planini udarila strela v neko kočjo, v kateri sta počivala mati in sin. Strela je oba omamila in sina precej poškodovala. — Dne 8. t. m. je ubila strela v Št. Boštjanu blizu Št. Vida kmetico Kat. Klančnik, ki je bežala pred nevihto pod visoko drevo. Ponesrečena mati zapustila je soproga s 6 otroci.

(»Bismarkiana.«) Iz Celovca dne 12. avg. Minulo soboto imeli so, kakor sem Vam že naznanil, tukajšni pristni in pobarvani Germani za lovalno slavnost za Bismarkom. Pokazala je slavnost baje, da »ves narod« žaluje za »velikim Nemcem«. Kako »pristni« so Nemci, proslavljajoči Bismarka, pové jasno to, da je predsedoval slavnosti — dr. Kranjc, slavnostni govor pa je govoril posl. — Dobrnik. Po žilah obeh pretaka se slovenska kri! O neslanostih, katere je slednji prežvekal v svojem govoru, ni da bi poročal. — Bismarkove slavnosti so dalje napravili v Št. Vidu, Sovodiji, Šmohoru in Trgu. Liberalno-nacionalni listi še vedno kar norijo same — žalosti. Tako delajo ljudje, ki očitajo nam, da »škilimo preko mej!«

(Vročina v Istri) slabo vpliva na rast vinskega pridelka. Minoli torek je palo nekaj dežja, a še premalo, ker je zemlja na raznih krajih zijala suše.

(Mesto v pokoj — na delo.) Upokojeni dvorni svetnik pri tržaškem namestništvu pl. Krekich mora nazaj na svoje mesto, da vodi posle za časa dopusta cesarskega namestnika grofa Gočssa.

(To je napredek!) Uradni list primor. vlade, ki izhaja samo v italijanskem jeziku, je objavil oglas fin. ravnateljstva v Zadru glede dražbe podjetja za prevažanje soli iz Stona v razna dalmatinska pristanišča. A ta oglas je objavljen samo v italijanskem jeziku, kakor da imajo pravico sami italijanski Čožoti, a ne tudi Hrvatje.

(Poseben svetilnik) imajo na bretonski obali. Postavila ga je hči generala Davoust, darovavši za njega 240.000 gld., ostalo je dodala francoska vlada. Svetilnik ima podobo spomenika, na vrhu stoji Davoust. Luč se vidi na daljavo 100 km. Pred lukjo v Odesi zidajo svetilnik v podobi Kristusovi. Z levo roko drži križ nad glavo, iz sredine križa bo svetila luč. Pač silno pomenljivo.

(Moravški Hrvatje.) Na Moravskem živi kakih 3000 Hrvatov, ki so si svoj materni jezik ohranili, vključ temu, da je že več stoletij minulo, odkar so njih pradedje na Moravsko prišli. Temu se imajo zahvaliti dušnim pastirjem. Sedanji župnik Malec v Gutfeldu je opozoril južne Hrvate na njih severne brate. Na to je prišel gori hrvaški profesor Milčetič, da proučuje narečje, šege in nošo moravških Hrvatov. Posebno mu je dopadlo prekrasno veziljenje.

(Sejmi po Slovenskem od 16.—20. avgusta.) Na Kranjskem: 16. pri sv. Roku pri Mokronogu, v Ložu na Vačah, v Hotavljah, Šmarji, Planini, Trebnjem, v Cerkljah in Metliki; 17. v Spod. Idriji in Švirci; 20. v Zatičini in Mokronogu. — Na Slov. Štajerskem: 16. v Lembahu, Mozirju, Soseski, pri sv. Roku pri Ptuj, pri sv. Trojici, v Sevnici, Šetalih in pri Mat. Božji v Puščavi; 17. v Kapeli. — Na Koroškem: 20. v Frižah. — Na Primorskem: 16. v Gorici, Št. Lenartu, Pod Altano in v Reziji.

Društva.

(Mengiško kat. slov. društvo) gre v torek sv. Roka dan na Šmarno goro, kjer bode ob 9. uri skupna služba božja, kamor so vabljeni tudi prijatelji sličnih društev. — Petje oskrbi društveni pevski zbor.

(Prostovoljno gasilno društvo na Bledu) priredi veselico s tombolo dne 15. avgusta, na vrtu gostilne gosp. I. C. Juvantiča na Mlinem. Začetek ob 4. uri popoldne. Pri veselici sodeluje slavna letoviška godba.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Metliki imela je v mesecu juliju prejemkov . . . gld. 5.320.33 in izdatkov . . . » 4.337.55

toraj denarnega prometa . . . gld. 9.657.88

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 2330.66, vzdignilo pa gold. 1575.65.

Posojil se je dalo gld. 1.805.—, vrnilo pa gld. 560.—

Članov ima 212.

Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Zatičini imela je v mesecu juliju t. l. prejemkov . . . gld. 3.881.45 in izdatkov . . . » 3.610.60

toraj denarnega prometa . . . gld. 7.492.05

Hranilnih vlog se je vložilo v tem mesecu gold. 2808.—, vzdignilo pa gold. 110.— in je stanje gld. 47.512.—

Posojil se je dalo gld. 180.—, vrnilo pa gld. 500.— in je stanje gld. 28.637.—

Naloženega denarja ima posojilnica gold. 19.689.33.

Članov ima 231.

Listnica: Nekatero hranilnico in posojilnico ne izpolnijo pravilno ali celo nič pri mesečnih poročilih »Stanje«, kar pa je najbolj važno. Opozarjamo tedaj, da je to vedno izpolniti i. s. popolno stanje posojilnice od začetka posojilničnega poslovanja do konec istega meseca, za kojega je poročilo in ne samo zadnji mesec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. avgusta. Danes je vsprejel pravosodni minister dr. Ruber deputacijo odvetniške zbornice kranjske v jedno uro trajajočem razgovoru, katerega se je minister živahno udeleževal. Deputacija, dr. Mosche, dr. Krisper, dr. Majaron, so mu natančno pojasnili znani dogodek pri graškem nad sodišču in sploh razmere, tičeče se slovenske ravnopravnosti pri sodiščih. Minister je opetovano označil stališče deputacije in odvetniške zbornice kot opravičeno zlasti glede graškega sklepa. Tudi je minister naglašal, da morajo sodišča prve instance pravilno prevajati razsodbe nadsodišča. Minister je vsprejel spomenico ter obljubil, da bode storil, kar mu je v sedanjih razmerah mogoče.

Dunaj, 13. avgusta. Položaj je kritičen, odloči se danes ali jutri. Baron Banffy je bil danes v Išli ter nad jedno uro cesarju poročal o stališču ogerske vlade glede nagodbe. Ogri zahtevajo, naj se snide državni zbor avstrijski, da sklene nagodbo, ter skliče zopet kvotna deputacija. Ako pa državni zbor ne sklene nagodbe, potem šele naj jo avstrijska vlada sklepa na podlagi § 14. Jutri se odloči v tem oziru.

Dunaj, 13. avgusta. »Köl. Zeitung« poroča, da je bolezen sv. očeta jako nevarna in se je bati najhujšega.

Išl, 13. avgusta. Baron Banffy je došel danes zjutraj. Ob enajstih je bil pri cesarju v avdienci. Thun in Banffy sta se vdeležila dvornega obeda.

Belgrad, 13. avg. Skupščina je vsprejela proračun za leto 1899. Zasedanje se zaključuje jutri.

Rim, 13. avg. Sv. oče se sedaj prav dobro počuti. Večkrat vstal ob 9. uri in vsprejel najpreje telesnega zdravnika dr. Lapponia, ki je bil pri njem pol ure, potem kardinala Rampollo, asesorja inkvizicije monsignor. Gennari-ja in nadškofa v New-Orleanu ter razne druge osebe.

Monakovo, 13. avgusta. Danska kraljeva rodbina je opustila misel na kandidaturu grškega princa Jurija za mesto guvernerja na Kreti.

Rim, 13. avgusta. Nesreča, ki se je pripetila na progi Pontedecimo - Busalla, je veliko večja, nego se je spočetka sodilo. Razbit je stroj in skoro vsi vozovi in je gotovo, da je poleg 11 ubitih in 40 ranjenih še več nesrečnikov pod razvalinami.

Pariz, 13. avg. Preiskovalno sodišče je razsodilo, da ni treba Esterhazyja pozvati pred porotnike, marveč se mora takoj oprostiti.

Pariz, 13. avgusta. Majorja Esterhazyja so včeraj oprostili.

London, 13. avg. Zasedanje angleškega parlamenta je zaključila včeraj kraljica s prestolnim govorom, v katerem je naznanila, da so razmere napram ostalim državam najboljše in da se kmalu konča obžalovanja vredna vojska mej prijateljskima državama Španijo in Ameriko.

Lizbona, 13. avgusta. Listi poročajo, da je ministerstvo vložilo ostavko.

Kasan, 13. avgusta. Od predvčeraj popoldne je spodnji del mesta v ognju. Zgorelo je že več vojašnic, tovarn in nad 100 drugih poslopij. Silen veter pospešuje požar.

Jokohama, 13. avgusta. Vlada pričakuje, da dobi pri volitvah ogromno večino. Primanjkljaj v proračunu znaša 50 milijonov jenov.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Madrid, 13. avg. Vlada je naznanila včeraj popoldne francoskemu ministru za zunanje stvari Delcasse, da je odobrila mirovni zapisnik, in prosi francosko vlado, naj naznani poslaniku Cambonu, da ga španska vlada pooblašča v podpis vseh mirovnih aktov.

Madrid, 13. avgusta. Predsedstvo v komisiji, ki se bo posvetovala v Parizu o definitivni mirovni pogodbi, bo prevzel španski poslanik v Parizu Leon Castillo. Španija si želi ohraniti pokroviteljstvo nad Filipinami. — „Imperial“ poroča, da se v kratkem snide parlament, da odobri mirovno pogodbo.

Washington, 13. avg. Poslanik Cambon je včeraj popoldne ob 3. uri prejel brzojavko v kateri ga Španija pooblašča za podpis mirovnega zapisnika.

Washington, 13. avgusta. Mirovni zapisnik obsega znane mirovne pogoje in določa, da se mora pričeti mirovno pogajanje v Parizu najdalje do 1. oktobra. Španske čete morajo takoj ostaviti Kubo in Portoriko pod nadzorstvom obestranskih komisarjev. Povelja, naj ustavijo vojskovanje, so prejeli že vsi poveljniki.

Washington, 13. avgusta. Mirovni zapisnik sta včeraj popoldne podpisala zastopnika Španije in Amerike. Vojni tajnik je ustavil vojskovanje.

Hongkong, 13. avgusta. Vstaška zveza na Filipinih je izjavila amerškemu konzulu, da želi zedinjenja Filipin z Ameriko.

Splošno priznano
je kot najboljša odvajalna in prebavljivo sredstvo
Sagrada Malaga - vino.
Cena 1 vel. stekl. 1 gld. 20 kr. Dobiti je v deželni
lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani, 165 1 21
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefon šte. 68.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Čas	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
12	9 zvečer	738 0	18.4	sr. sever	jasno	0 0
13	7 zjutraj	738 3	14.2	sl. jvzh.	megla	
	2. popol.	737.1	28 3	sr. vzhsvh. del. oblač.		
Srednja včerašnja temperatura 18.2°, za 0-9° pod normalom.						

V hiši št. 72 na Poljanski cesti odda se

gostilna in stanovanja

in sicer 4 stanovanja takoj, 5 stanovanj s 1. novembrom. — Natančneje se izve pri hišnem gospodarju Eliji Predoviču, Poljanski trg šte. 5 554 1

Kovaške učence

sprejme takoj

548 3-1

Peter Keršič,

kovaški mojster v Spodnji Šiški.

Pozor!

Pozor!

Alojzij Mozetič

(potovalni urad),

Trst, Piazza Negozianti št. 1, Trst,

sprejema potnike

iz Trsta v San Francisco v Kaliforniji za samih 185 gld.
» » » Novi York » » » 75
in na vsaki kraj Amerike, Avstralije, Afrike itd. 10 gld.
ceneje nego vsaki drugi.

V Jeruzalem!

Dne 12. oktobra t. l. odpotujejo krščanski romarji iz Trsta čez Egipt v Palestino. Vožnja traja tje in nazaj 29 dni.

Cene: I. razred 600 gld., II. razred 460 gld., III. razred 360 gld. s hrano vred.

Načrti razpošiljajo se brezplačno. — Na vsako željo in prasanje postreže točno

Alojzij Mozetič

v Trstu.

552 1-1

Naznanilo.

Opiraje se na priporočilo v „Skočijem Listu“ šte. II. t. l. ponudimo letošnje 663 25

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od gld. 31 do 33
2. Navadno namizno vino, tudi zajamčene pristnosti 28 „ 31

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2. je 56 litrov. — Cene veljajo leco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

Ivan Kordik,

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10-14,

priporoča svojo zalogo z

drobnino in igračami

na debelo in drobno.

Za gostilničarje veliko zalogo jedilnega orodja z roženim, košenim ali poniklanim ročajem.

Prodaja iz alpaka in alpaka-srebra svečnikov, namiznega in cerkvenega orodja od c. kr. priv. dunajske tovarne W. Bachmann & Comp., katera jamči za 10letno trpežnost in trajno posrebenje.

S posebno nizkimi cenami postreže trgovce s potrebščinami za krojače, črevljarje in sedlarje.

S spoštovanjem

Ivan Kordik.

549 8-1

Prostovoljna razprodaja.

S tem se naznanja, da se bode v nedeljo, dne 21. avgusta t. l., ob 3. uri popoldne na graščini Šinkov Turn pri Mengšu vršila

prostovoljna razprodaja otave in živine

in v ponedeljek, dne 29. avgusta t. l., ob 9. uri zjutraj, in ako potreba tudi prihodnje dni, pa

prostovoljna razprodaja

k tej graščini spadajočih

travnikov, njiv in gozdov.

Natančneje pojasnila podala se bodo v ponedeljek, dne 29. t. m. pri razprodaji.

Šinkov Turn, dne 13. avgusta 1898.

555 3-1

Prijatelj slovenske akad. mladine, naročite se na

NORO

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.
Cena: Za nedelje 1 gld., za dijake 60 kr.
Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV, 30.

Povodom škoda vseh

slovenskih županov

dne 16. in 17. t. m. prodajala bodeva vse v zalogi nahajajoče se predmete zdatno ceneje.

556 (2-1)

Čisti dobiček namenjen je za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Eričar & Mejač

Največja zaloga izgotovljene obleke za gospode in dečke, konfekcije za dame

v Ljubljani, Prešernove ulice 9.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah

227 21

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Preselitev mlekarije.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se s svojo mlekarijo pre-

selila iz semenišča

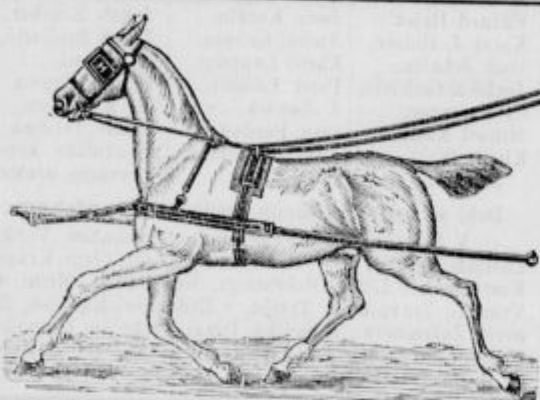
na Mestni trg v Kendovo hišo in sicer za vodo,
na Francovo nabrežje št. 27.

544 3-2

Se še nadalje priporoča

Fani Fabijan.

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

riporoča se slavnemu
občinstvu in prečastiti
duhovščini v vsakršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo
in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlino in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50-11

Zuranja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja

Reseljova cesta št. 6. LJUBLJANA Reseljova cesta št. 6.

priporoča svojo največjo zalogo

234 30-21

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita
in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo.

stavbene kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti du-
hovščini za izdelovanje različnih cerkvenih

umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakelnov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov
in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi
na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vezbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. Mehanična
delavnica za vsa
popravlila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
vrtu za vezbanje
na kolesu.

Puch, Styria

(najboljša)

Columbia

Helical-

Premier

Svetovnoznana

angleška

210 11 kolesa

iz orožne tovarne

B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki

šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastoni in franko.

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vabim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

POZOR!

Podpisana tvrdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim dru-
štvom, občinam in župniščem za nabavo vsakojakih

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi
kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica št. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami pod ugodnimi plačilnimi
pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

501 12-3

podružnica R. A. Smekal.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-29

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-21

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Eričar & Mejač,

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

priporočata:

Obleke za gospode.

507 6-4

Površnik

Haveloke.

Sacco iz listra ali grebenaste tkanine.

Telovnike za pranje.

Otroško obleko.

Sploh vse v zalogi nahajajoče predmete po zni-
žanej ceni.

Dürkopp-ova

Diana - kolesa

presega vsa druga

po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!

Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so
videti pri zastopniku

Janezu Jax-u

205 24-22

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Braje za gospode,
beli chiffon, gladki na preb,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrat
jedna od gl. 1-10 do 3-70
do 4-25 „ 15-
Braje za dečke,
v velikosti, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1-10 do 1-40
do 2-75 „ 5-75 „ 7-75
Švitice za gospode,
6 vrat
jedne 80 kr. do gl. 1-40
do 4-50 do gl. 7-50
Dvanajst ovratnikov
od gl. 1-80 do 2-30,
Dvanajst manšet
od gl. 3-30 do 4-60.
12 predlog
(Verheiden)
od gl. 2-30 do 4-60

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-12

Učenca,

ki je dobro dovršil ljudsko šolo in je posebno
dober v računstvu, **vsprejme takoj** pod jako
ugodnimi pogoji.

Tomo Tollazzi,
trgovec v Dolenjem Logatcu.

551 2-1

Edini dežnik,

ki se pri zgibanju nič ne poškoduje, je na
patentiran način narejeni 145 25-9

Patent Satin de Chine

(ne zamenjati z navadnim Satin de Chine),

Ta dežnik je popolnoma **nepremočljiv** in **stalne**
barve, podoben najfinjši svilati omreži. Blagó se ne zgu-
banči, ko je mokro, ampak **ostane lepo napeto**.

Kdor si kupi tak dežnik, nikoli več ne mara drugačnega

V Ljubljani te dežnike prodaja edini

JOSIP VIDMAR, dežnikar.

Vsak teh dežnikov ima na notranji strani tole patentno znamko

☆ **O M & C** ☆
K.K. Patent 46-2511

Vsako ponarejanje ali posnemanje patentne znamke se
sodnijsko zabranja. — Natanko je paziti na patentno številko
Nijeden drugih dežnikov nima tako izvrstnih svojstev.

Novo ustanovljena in novourejena **domača**
stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 503 48

Avg. Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdanih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarijo

vse strokovnjsko dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najprostejšega do
najfinejšega dela. — Ob jednom
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
čala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Za Marijine družbe!

Pri predstojništvu dekliške Mari-
jine družbe v Škofji Loki se dobiva:

1. Otrok Marijin,

opravilnik in obrednik za (mladeniške in de-
kliške) Marijine družbe. — Cena lično v platno
vezanemu izvodu 45 kr.

2. Najboljša mati,

molitvenik za kongreganiste in vse častivce
Marijine; v platnu z rudečo obrezo 45 kr.

3. Po Mariji k Jezusu!

obe zgoraj imenovani knjigi skupaj vezani —
v platnu 75 kr., v usnju z zlato obrezo
1 gld. 5 kr. 422 10-9

4. Posvečenje,

100 izvodov 1 gld.

Na korist kongregacijam pri obilnejših
naročilih družba-založiteljica navzre primerno
število izvodov. Tudi ista družbam rada oskr-
buje sprejemnic in svetinje s slovenskim
besedilom.

Na drobno se dobivajo te knjižice tudi v
v prodajalnici katol. tiskovnega društva
(preje Ničman, v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2).

Vkusna lv. Bonačeva vezava in nizka cena!

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. **Sušil-
nice** za sadje in zelenjavo. — **Škropilnice** proti
peronosperji, zboljšani sestav Vermolero. — **Mlatilnice**,
mlini za žito, **stiskalnice** (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč,
kakor hidravlične [vodovodne] preše). — **Slamoreznice**,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — **Sti-
skalnice za seno in slamo**, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 66 20-10

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Dobiva se povsod.

C 745 36-36

Sarg's Kalodont.

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Prečastiti duhovščini in spoštovanim cerkvenim predstojništvom
uljudno naznanjam, da sem od praznika presv. Rešnjega Telesa dalje
znižala ceno pristnim čebelnovoščenim svečam pri Ko za 20 kr., tako
da velja odslej Ko samo gld. 2-50, koje je preje veljalo gld. 2-70.

Nadejajoča se blagohotnega uvaževanja se uljudno priporočam.

Velespoštovanjem

Lofija Bernard - Šupeuc.

v Ljubljani, Prešernove (Slonove) ulice.

531 3-2

Orožna tovarna Steyer

224 12

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.